

Riksrevisjonens undersøkelse av beskatning av utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold i Norge

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Utvidelsen av EØS-området fra 2004 og høyere arbeidsledighet i Europa har økt tilstrømmingen av utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende. Skatteetatens arbeidsprosesser på skatte- og folkeregisterområdet har bakgrunn fra en tid med få utenlandske skattytere. Den store økningen i antall og de spesielle skattereglene og skatteavtalene som gjelder for denne gruppen, har gjort skatleggingen omfattende og ressurskrevende.

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere skatteetatens innsats for å bidra til korrekt og effektiv fastsettelse av skatt fra utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold i Norge. Undersøkelsen omfatter inntektsårene 2012–2014.

Funn og anbefalinger

Det er mange feil i ligningsfastsettelsen for utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende

- Ved kontroll av ligningen for 2014 hadde 34 prosent av skattyterne med D-nummer minst ett kontrollutslag for mulig feil. Blant alle skattytere var andelen 14 prosent.
- Ligningen endres for langt flere skattytere med D-nummer enn for øvrige skattytere.

Komplisert regelverk fører i mange tilfeller til feil i ligningsfastsettelsen

- Regelverket er på noen sentrale områder komplisert og kan føre til forskjellsbehandling. Skatteregionene har i flere år ønsket forenklet beskatning for deler av gruppen utenlandske skattytere.

Finansdepartementet har ikke lagt godt nok til rette for å oppnå riktig beskatning av utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold

- Selv om utfordringene med regelverket har vært kjent lenge, har det vært lite utvikling av regelverket for å oppnå mer korrekt og effektiv ligningsbehandling.
- Riksrevisjonen vurderer det som kritikkverdig at Finansdepartementet, også ut fra egne vurderinger av risiko og vesentlighet, ikke har fulgt opp godt nok.

Kvaliteten på D-nummerbasen er ikke god nok:

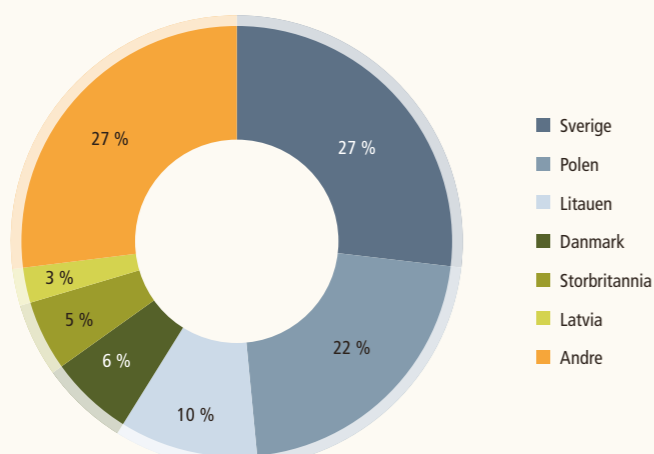
Det er usikkert hvor mange av personene med D-nummer i skattemanntallet som har en aktiv tilknytning til Norge

- Av om lag 270 000 personer som sto i skattemanntallet med D-nummer i 2012, hadde vel 130 000 fortsatt D-nummer i 2014.
- Tre av fem skatteregioner har ikke prioritert å rydde i sine D-nummer.

Det er svakheter ved ID-kontrollen av utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende

- Mange av dem som skatlegges ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker, møter ikke til ID-kontroll. Næringsdrivende kan unngå fram møte for ID-kontroll ved å få D-nummer fra Brønnøysundregistrene

Statsborgerskap i folkeregisterets D-nummerbase, inntektsåret 2014

Effekt i kroner av obligatoriske kontroller av ligningene til personer og næringsdrivende med D-nummer, inntektsåret 2014

	Sum brutto inntektsendring i mill. kr	Brutto endring i inntekt per treff i kr	Netto økning i inntekt per treff i kr
D-nr.	1 156	70 647	18 533
Næringsdrivende med D-nr.	147	217 862	204 192

Riksrevisjonen anbefaler

at Finansdepartementet

- vurderer mulighetene for regelverksendringer som kan bidra til riktigere og mer effektiv beskatning av utenlandske skattytere på midlertidig opphold
- sammen med Skattedirektoratet iverksetter tiltak slik at bare personer med aktiv tilknytning til Norge er registrert med D-nummer i skattemanntallet
- sammen med berørte departementer vurderer å innføre ID-kontroll ved personlig fram møte for utenlandske næringsdrivende
- vurderer hvordan skatteetaten kan styrke innsatsen overfor utenlandske næringsdrivende slik at disse i større grad etterlever regelverket